MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ S. Sayısı : 63

488 Sayılı Damga Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Bütçe - Plan Komisyonu Raporu. (1/46)

T. C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi
Başkanlığı
Sayı : 101 - 636/07358

20 . 11 . 1980

MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına arzı Bakanlar Kurulunca 19 . 11 . 1980 tarihinde kararlaştırılan «488 Sayılı Damga Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini emirlerine arz ederim.

Bülend Ulusu
Başbakan

DAMGA VERGİSİ KANUNUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLERLE İLGİLİ GENEL GEREKÇE

1 . 11 . 1964 tarihinden itibaren uygulanmaya başlayan 488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 29.7.1970 tarih ve 1318 sayılı Finansman Kanunu ile bazı maddeleri değiştirilmiş, Kanuna ekli (1) ve (2) numaralı tablolar ekonomik gelişmeye paralel olarak yeniden düzenlenmiştir. Ancak damga vergisi, para değerindeki hızlı değişmeler ve uygulamada görülen aksaklıklar sonucunda ekonomik gelişmenin gerisinde kaldığından, bu verginin yeniden gözden geçirilerek düzenlenmesi ihtiyacı doğmuştur.

Ticari ve hukuki işlemler nedeniyle düzenlenen kâğıtlardan alınan ve harcama vergileri grubuna dahil bulunan damga vergisi, bilhassa maktu tarifenin sabit olması sebebiyle harcamaların artışına paralel bir artış gösterememiştir. Bu nedenle belirtilen gelişmeye ayak uydurabilmesi ve fonksiyonlarını tam olarak yerine getirebilmesi için maktu vergi tarifesi yeniden ele alınarak maktu vergi miktarları günün şartlarına uygun olarak yeniden tespit olunmuştur.

Aynı Kanunun 24 ncü maddesinin 2 nci fıkrasında yapılan değişiklikle, Kanuna bağlı (2) sayılı tabloda belirtilen kuruluşlarla kişiler arasında düzenlenen kâğıtların damga vergisinin tamamının kişiler tarafından ödenmesi hükme bağlanmıştır.

Ayrıca 27 nci maddeye eklenen bir fıkra ile, düzenlenme anında vergisi hiç ödenmeyen veya noksan ödenen kâğıtların bankalara, kamu iktisadi teşebbüslerine veya iştiraklerine tevdi edilmesi halinde bu kuruluşlara, verginin ceza ile birlikte usulüne uygun olarak ödettirilmesi hususunda sorumluluk yüklenmiştir. Anılan kuruluşlar, kâğıda ait vergi ve cezayı mükelleflerine ödettirmedikleri takdirde, mükellefe salınacak ceza kadar, bu kuruluşlara da ayrıca ceza uygulanacaktır.

DAMGA VERGİSİ KANUNUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLERLE İLGİLİ MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — 488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 24 ncü maddesinin 2 nci fıkrasında yapılan değişiklikle, Kanuna bağlı (2) sayılı tabloda belirtilen kuruluşlarla kişiler arasında düzenlenen kâğıtların damga vergisinin tamamının kişiler tarafından ödenmesi hükme bağlanmıştır.

Mevcut Kanunda, damga vergisinden muaf olan resmi dairelerle, kişiler arasında düzenlenen kâğıtlara ait verginin kişiler tarafından ödeneceği hükme bağlanmış bulunmakta, buna karşılık damga vergisinden

muaf tutulan ve (2) sayılı tabloda adları belirtilen kuruluşlarla kişiler arasında düzenlenen kâğıtlar için Kanunda bir hüküm bulunmamakta idi. Maddeye eklenen fıkra ile bu boşluk doldurulmuş ve resmi dairelerle vergiden muaf kuruluşların kişilerle yaptığı işlemleri aynı esasa bağlanmıştır.

Madde 2. — Aynı Kanunun 27 nci maddesine eklenen bir fıkra ile, düzenlenme anında vergisi hiç ödenmeyen veya noksan ödenen kâğıtların bankalara, kamu iktisadi teşebbüslerine veya iştiraklerine tevdi edilmesi halinde bu kuruluşlara, verginin cezası ile birlikte usulüne uygun olarak ödettirilmesi hususunda sorumluluk yüklenmiştir. Anılan kuruluşlar, kâğıda ait vergi ve cezayı mükelleflerine ödettirmedikleri takdirde, mükellefe salınacak ceza kadar, bu kuruluşlara da ayrıca ceza uygulanacaktır.

Madde 3. — Tasarının bu maddesi ile Kanuna bağlı (1) sayılı tablo yeniden düzenlenmiştir. Bu düzenlemede para değerindeki değişmeler nedeniyle önemini büyük ölçüde kaybeden maktu vergi tarifesi yeniden ele alınarak maktu vergi miktarları günün şartlarına uygun olarak yeniden tespit olunmuştur.

Madde 4. — Tasarının bu maddesi ile çeklerle ilgili istisna hükmü yürürlükten kaldırılmış ve kambiyo senetlerinden olan çeklerin, ihtiva ettiği meblağ üzerinden binde 5 nispetinde vergiye tabi tutulması sağlanmıştır. Ayrıca uygulamada büyük miktarlarda vergi kaybına neden olan akdi mutazammın ve siparişi kabul mektupları ile mukavele yerine kaim mektuplarla ilgili istisna hükmü yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 5. — Tasarının bu maddesi ile damga vergisine ilişkin hükümlerin yayımlandığı tarihte yürürlüğe gireceği hükme bağlanmıştır.

Madde 6. — Tasarının bu maddesi, bu Kanunu Bakanlar Kurulunun yürüteceğini belirtmektedir.

Bütçe - Plan Komisyonu Raporu

TC
Milli Güvenlik Konseyi
Bütçe - Plan Komisyonu
Esas No. : 1/46
Karar No. : 2

20 . 11 . 1980

Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına

Bakanlar Kurulunca hazırlanan ve Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına sunulan 1 . 11 . 1964 tarihli ve «488 sayılı Damga Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı» Komisyonumuzca incelenmiştir.

1 . 11 . 1964 tarihinden itibaren uygulanmaya başlayan 488 sayılı Damga Vergisi Kanununun bazı maddeleri 29 . 7 . 1970 tarihinde 1318 sayılı Finansman Kanunu ile değiştirilmiş ve Kanuna ekli (1) ve (2) numaralı tablolar ekonomik gelişmeye paralel olarak düzenlenmiştir.

1970 yılından sonra, ekonomik hayatta görülen hızlı gelişme, para değerinde olan değişmeler, 1318 sayılı Finansman Kanunu ile yapılan düzenlemeleri yetersiz duruma sokmuştur.

Tasarı ile yapılan düzenleme ile, maktu vergi tarifesi; günün ekonomik koşullarına göre yeniden tespit olunan şekliyle komisyonumuzca uygun görülmüş ve madde değişiklikleri aynen benimsenmiştir.

Milli Güvenlik Konseyinin onayına arz olunur.

Başkan	Üye	Üye
Hüsnü KÜÇÜKAHMET	*Tanju ERDEM*	*Turhan AKPORAY*
Em. Amiral	Dz. Kd. Kur. Alb.	Mly. Kd. Alb.

Üye	Üye
Haşmet YURTAL	*Tahsin EKİNCİ*
Mly. Kd. Alb.	Mly. Kd. Bnb.

488 Sayılı Damga Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 24 ncü maddesinin 2 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Birden fazla kişi tarafından imza edilen kâğıtlara ait vergi ve cezanın tamamından imza edenler müteselsilen sorumludurlar. Bunlar arasında vergiden müstesna olanların bulunması Damga Vergisinin noksan ödenmesini gerektirmez. Damga Vergisinden muaf kuruluşlarca kişilerin (1) sayılı tabloda yer alan işlemleriyle ilgili olarak düzenlenen ve sadece bu kurumların imzasını taşıyan kâğıtlara ait verginin tamamı kişiler tarafından ödenir. Ancak bu kâğıtlara ait verginin hiç ödenmemesi veya noksan ödenmesi halinde vergi ve cezanın tamamından kişilerle birlikte kurumlar müteselsilen sorumludurlar.»

MADDE 2. — Aynı Kanunun 27 nci maddesinin başlığı aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddenin sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«Noterlerin, bankaların ve Kamu İktisadi Teşebbüslerinin mecburiyeti.»

«Bankalar ve Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile iştirakleri, vergisi ödenmemiş veya noksan ödenmiş kâğıtları, usulen vergi ve cezası ödenmedikçe işleme koyamazlar. Vergi ve cezası ödenmeden bu kâğıtları işleme koyan ilgili banka ve kuruluşlardan, kâğıdın mükelleflerinden alınacak ceza miktarınca ayrıca ceza alınır.»

MADDE 3. — 488 sayılı Kanuna bağlı olup 1318 sayılı Kanunla değişik (1) sayılı tablo aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

(1) SAYILI TABLO

Damga Vergisine Tabi Kâğıtlar

I - Akitlerle İlgili Kâğıtlar :

1. Mukavelenameler, taahhütnameler ve temliknameler.	
a) Belli parayı ihtiva edenler	(Binde 5)
b) Belli parayı ihtiva etmeyenler	(150 TL.)
c) Kira mukavelenameleri (Mukavele süresine göre kira bedeli üzerinden)	(Binde 1)
d) Ekici ile alıcı arasında düzenlenen tütün alım satımı mukavelenameleri)	(50 TL.)
2. Teklifnameler	(50 TL.)
3. Anonim, eshamlı komandit ve limited şirket mukavelenameleri :	
İlk 100 milyon lira için	(Binde 10)
Sonra gelen 100 milyon lira için	(Binde 7,5)
200 milyon liranın yukarısı için	(Binde 5)
(Vergi miktarı 2 milyon lirayı aşamaz)	

Şirket sermayesinin artırılması halinde artırılan meblağa yukarıdaki nispetler yeniden uygulanır ve azami had yeniden nazara alınır.

4. Kefalet, teminat ve rehin senetleri :	
a) Belli parayı ihtiva edenler	(Binde 5)
b) Belli parayı ihtiva etmeyenler	(150 TL.)
c) Ekici ile alıcı arasında düzenlenen tütün alım satımı ile ilgili rehin senetleri	(50 TL.)
5. Tahkimnameler ve sulhnameler :	
a) Belli parayı ihtiva edenler	(Binde 5)
b) Belli parayı ihtiva etmeyenler	(400 TL.)
6. Fesihnameler :	
a) Belli parayı ihtiva edenler veya belli parayı ihtiva eden bir kâğıda taalluk edenler	(Binde 1)
b) Diğerleri	(150 TL.)

II - Kararlar ve Mazbatalar :

1. Meclislerden, resmi heyetlerden ve idari davalarla ilgili olmayarak Danıştaydan verilen mazbata, ilam ve kararlarla hakem kararları :

a) Belli parayı ihtiva edenler (Binde 5)

b) Belli parayı ihtiva etmeyenler (375 TL.)

2. Artırma ve eksiltme kanunlarına tabi olan veya olmayan daire ve kurumların yetkili organlarınca verilen her türlü ihale kararları (Binde 3)

III - Ticari İşlemlerde Kullanılan Kâğıtlar :

1. Ticari ve mütedavil senetler :

a) Kambiyo senetleri ve kambiyo senetlerine benzeyen senetler (Binde 5)

b) Emtia senetleri :

1. Resepise (Makbuz senedi) (150 TL.)

2. Varant (Rehin senedi) (90 TL.)

3. İyda senedi (30 TL.)

4. Taşıma senedi (10 TL.)

c) Konşimentolar (90 TL.)

d) Deniz ödüncü senedi (Binde 5)

e) İpotekli borç senedi, irat senedi (Binde 5)

2. Ticari belgeleri :

a) Faturalar, müstahsil makbuzlarıyla gider pusulalarının fatura yerine geçen nüshaları :

1. 1 000 liraya kadar olanlar (1 000 dahil) (10 TL.)

2. 5 000 liraya kadar olanlar (5 000 dahil) (15 TL.)

3. 10 000 liraya kadar olanlar (10 000 dahil) (20 TL.)

4. 100 000 liraya kadar olanlar (100 000 dahil) (30 TL.)

5. 500 000 liraya kadar olanlar (500 000 dahil) (60 TL.)

6. 500 000'den yukarı olanlar (100 TL.)

b) Akreditif ve kredi mektup ve telgrafları (Binde 3)

c) Menşe ve mahreç şahadetnameleri (150 TL.)

d) Bilançolar ve işletme hesabi hulasaları (Resmi dairelere ve bankalara ibraz edilenler) :

1. Bilançolar (300 TL.)

2. Kâr ve zarar cetvelleri (150 TL.)

3. İşletme hesabı hulasaları (150 TL.)

e) Barnameler (25 TL.)

f) Tasdikli manifesto nüshaları (75 TL.)

g) Ordinolar (15 TL.)

h) Bankalar veya ticarethaneler arasındaki münakale, tediye, irsal, teslim ve tahsil emirleri 15 TL.)

IV - Makbuzlar ve Diğer Kâğıtlar :

1. Makbuzlar (İbra senetleriyle kabzı mutazammın imza ve mühürleri ihtiva eden kâğıtlar dahil) :

a) Belli bir parayı ihtiva etmeyenlerle 1 000 liraya kadar parayı ihtiva edenler (1 000 dahil) ve ilgilileri tarafından alınan paralar için icra dairelerine verilen makbuzlar (10 TL.)

b) 5 000 liraya kadar parayı ihtiva edenler (5 000 dahil) (15 TL.)

c) 10 000 liraya kadar parayı ihtiva edenler (10 000 dahil) (20 TL.)

d) 100 000 liraya kadar parayı ihtiva edenler (100 000 dahil) (30 TL.)

e) 500 000 liraya kadar parayı ihtiva edenler (500 000 dahil) (50 TL.)

f) 500 000'den yukarı olanlar (100 TL.)

g) Avans makbuzları (Binde 5)

h) Kişiler tarafından belli parayı mutazammın olarak resmi dairelere verilen makbuz ve ibra senetleri ve resmi daireler hesabına ödenen paralar hakkında müteaddit nüsha olarak bankalara verilen makbuz senetlerinin mezkûr dairelere ait nüshaları (Binde 5)

ı) Maaş, ücret, gündelik, huzur hakkı, aidat, ihtisas zammı, ikramiye, yemek ve mesken bedeli, harcırah, tazminat ve saire gibi her ne ad ile olursa olsun hizmet karşılığı alınan paralar için verilen makbuzlar ile bu paralar nakden ödenmeyerek kişiler adına açılmış veya açılacak cari hesaplara nakledildiği veya emir ve havalelerine tediye olunduğu takdirde nakdi veya tediyeyi temin eden kâğıtlar (Binde 4)

j) Ödünç alınan paralar için verilen makbuzlar veya bu mahiyetteki senetler (Binde 4)

k) İcra dairelerince resmi daireler namına şahıslara ödenen paralar için düzenlenen makbuzlar (Binde 4)

2. Beyannameler :

a) Yabancı memleketlerden gelen posta müraselâtının gümrüklenmesi için postanelerce gümrüklere verilen liste beyannamelerde yazılı her mürasele maddesi için (15 TL.)

b) Kanun hükümlerine göre resmi dairelere verilen diğer beyannameler :

1. Yıllık gelir vergisi beyannameleri (75 TL.)
2. Kurumlar vergisi beyannameleri (150 TL.)
3. Muhtasar beyannameler (50 TL.)
4. Diğerleri (15 TL.)

3. Havale mektupları, posta ve telgraf havalenameleri (8 TL.)

a) 500 liraya kadar olanlar (500 dahil) (5 TL.)

b) 3 000 liraya kadar olanlar (3 000 dahil) (15 TL.)

c) 3 000 liradan yukarı olanlar (25 TL.)

4. Tarifede yazılı kâğıtlardan aslı yirmi liradan fazla maktu veya nispi vergiye tabi olanların resmi dairelere ibraz edilecek özet, suret ve tercümeleri (15 TL.)

Kaldırılan Hükümler :

MADDE 4. — 488 sayılı Kanuna bağlı (2) sayılı tabfonun IV Ticari ve medeni işlerle ilgili kâğıtlar bölümünün 2 ve 9 ncu fıkraları kaldırılmıştır.

Yürürlük :

MADDE 5. — Bu Kanun hükümleri yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme :

MADDE 6. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan
B. Ulusu

Devlet Bak. - Başbakan Yrd. *Z. Baykara*	Devlet Bak. - Başbakan Yrd. *T. Özal*	Devlet Bakanı *Prof. Dr. İ. Öztrak*	Devlet Bakanı *M. Özgüneş*
Devlet Bakanı *Prof. Dr. M. N. Özdeş*	Adalet Bakanı *C. Menteş*	Milli Savunma Bakanı *Ü. H. Bayülken*	İçişleri Bakanı *S. Çetiner*
Dışişleri Bakanı *İ. Türkmen*	Maliye Bakanı *K. Erdem*	Milli Eğitim Bakanı *H. Sağlam*	Bayındırlık Bakanı *Dr. T. Önalp*
Ticaret Bakanı *K. Cantürk*	Sağlık ve Sos. Yrd. Bakanı *Prof. Dr. N. Ayanoğlu*	Gümrük ve Tekel Bakanı *R. Baturalp*	Ulaştırma Bakanı *N. Özgür*
Tarım ve Orman Bakanı *Prof. Dr. S. Özbek*	Çalışma Bakanı *Prof Dr. T. Esener*	Sanayi ve Teknoloji Bakanı *Ş. Kocatopçu*	Enerji ve Tabii Kay. Bakanı *S. Bingöl*
Turizm ve Tanıtma Bakanı *İ. Evliyaoğlu*	İmar ve İskân Bakanı *Dr. Ş. Tüten*	Köy İşleri ve Koop. Bakanı *M. R. Güney*	Gençlik ve Spor Bakanı *V. Özgül*
	Sosyal Güvenlik Bakanı *S. Şide*	Kültür Bakanı *C. Baban*	